

Ільницька Олена

к.с.-г.н., асистент кафедри

Подільський державний аграрно-технічний університет

Кам'янець-Подільський, Україна

ПЛЕМІННА ЦІННІСТЬ ТА МОЛОЧНА ПРОДУКТИВНІСТЬ НАЩАДКІВ КОРІВ-РЕКОРДИСТОК ПРИКАРПАТСЬКОГО ВНУТРІШНЬОПОРОДНОГО ТИПУ УКРАЇНСЬКОЇ ЧЕРВОНО-РЯБОЇ МОЛОЧНОЇ ПОРОДИ

У сучасній селекції практично не приділяється увага ролі корів-рекордисток при удосконаленні та виведенні порід і, особливо, отриманню від них майбутніх бугаїв-лідерів [1]. Виведення високопродуктивних тварин є одним із головних завдань селекції, оскільки вони формують основу і розвиток ліній та родин [4, 5]. При цьому результати досліджень різних авторів щодо широкого використання корів із рекордною продуктивністю і їх нащадків є досить суперечливими. Зокрема, одні з них вважають, що від рекордисток отримують високопродуктивних дочок і цінних синів-плідників [2, 6], інші ж наголошують, що нащадки відомих рекордисток не завжди є високопродуктивними та цінними у племінному відношенні [3, 7, 8]. З огляду на це, метою наших досліджень було вивчити зв'язки між молочною продуктивністю корів-рекордисток української червоно-рябої молочної породи та рівнем продуктивності їх нащадків.

Експериментальна частина роботи виконана на коровах прикарпатського внутрішньопородного типу української червоно-рябої молочної породи в умовах ПСП «Мамаївське» Кіцманського району Чернівецької області. Ретроспективний аналіз молочної продуктивності високопродуктивних корів за кращу лактацію та їх жіночого і чоловічого потомства здійснено за даними первинного зоотехнічного обліку (1995-2010 рр.).

Відомо, що головною складовою породної групи, внутрішньопородного чи заводського типу, родини чи лінії є маточне поголів'я. Чисельність високопродуктивних корів є визначальними показниками стану селекційно-племінної роботи зі стадом та ефективності його використання. Аналіз молочної продуктивності корів прикарпатського внутрішньопородного типу української червоно-рябої молочної породи свідчить, що за період з 1995 по 2010 рр. у підконтрольному стаді було одержано 20 корів з надоем понад 8000 кг молока. При цьому найвищими надоями відзначалася корова Маратка 3235. За 305 днів кращої лактації від неї було отримано 10586 кг молока, або 382,2 кг молочного жиру. Високими показниками молочної продуктивності характеризувалися корови Воровка 5982 та Чайка 3839. Від них одержано за кращу лактацію відповідно 9380 та 9008 кг молока, або 355,5 та 339,6 кг молочного жиру.

Слід відмітити, що найвищих надоїв корови здебільшого досягали за третю лактацію, а в середньому рекордні надої припадали на 3,85 лактації.

Аналіз родоводів високопродуктивних корів стада показав, що серед 5 ліній, до яких вони відносяться, найбільш чисельною (11 корів) є лінія Астронавта 1458744. Племінна цінність батька цих корів – бугая-плідника Секрета 7541 становила +252 кг. Найвищою племінною цінністю відзначався бугай Гібрид 4083 (+714 кг), а погіршувачем виявився плідник Т. Турист 388011 (-642 кг). Середня племінна

цінність бугаїв-плідників, від яких отримано дочок з продуктивністю понад 8000 кг молока, становила +276 кг.

Значний вплив на формування молочної продуктивності корів-рекордисток має їх походження за батьком. Результати наших досліджень свідчать, що найвищими показниками молочної продуктивності відзначалися дочки бугая Тюльпана (лінія Р.Соверінга). За надоем за кращу лактацію вони переважали дочок плідників Гібрида (лінія Сітейшна) на 156, Т. Туриста (лінія Рігела) – на 401, Секрета (лінія Астронавта) – на 473 та М. Г. Горизонта (лінія Хановера) – на 812 кг, за кількістю молочного жиру – відповідно на 4,6; 8,6; 9,9 та 26,8 кг, однак, поступалися їм за вмістом жиру в молоці на 0,02; 0,07; 0,09 та 0,04 %.

Необхідно вказати, що найбільш жирномолочними були дочки бугая Секрета. За цим показником вони переважали дочок Гібрида на 0,07, Т. Туриста – на 0,02 та М. Г. Горизонта – на 0,05 %

Таким чином, результати наших досліджень свідчать що, за досліджуваний період (1995-2010 рр.) у господарстві налічувалося 20 корів з надоем понад 8000 кг молока. Найвищою молочною продуктивністю за кращу лактацію відзначалися корови Маратка 3235, Воровка 5982 та Чайка 3839, їх надій становив відповідно 10586; 9380 та 9008 кг. Високопродуктивні корови відносилися до 5 ліній: Р. Соверінга, Астронавта, Сітейшна, Рігела та Хановера. Найбільш чисельною була лінія Астронавта (11 корів). Найвищими показниками молочної продуктивності за кращу лактацію відзначалися дочки бугая Тюльпана 7451 (лінія Р. Соверінга) та Гібрида 4083 (лінія Сітейшна).

Список використаних джерел

1. Башенко М. І., Дубін А. М. Методологія і практика селекції корів-рекордисток та родин. Київ : Науковий світ, 2002. 117 с.
2. Йовенко І. В. Результативність розведення української чорно-рябої молочної породи за лініями і родинами : автореф. дис.. канд. с-г. наук: 06.02.01 / Інститут розведення і генетики УААН. с. Чубинське Київської області, 2003. 19 с.
3. Луценко М., Смоляр В. Характеристика високопродуктивних корів. *Тваринництво України*. 1994. 4. С. 8-9.
4. Полупан Ю. П., Коваль Т. П. Формування заводських родин створюваної червоної молочної породи. *Розведення і генетика тварин*. 2000. 33. С.105-110.
5. Полупан Ю., Коваль Т., Плетенчук І. Селекція червоної молочної худоби за родинами. *Тваринництво України*. 2003. 2. С. 22-25.
6. Рузский С., Ваннус М. Селекционно-генетические параметры рекордисток костромской и симментальской породы. *Животноводство*. 1981. 6. С. 51-53.
7. Кравченко Н. А., Винничук Д. Т., Гавриленко В. П., Павловский Г. А. Селекционно-генетические параметры коров-рекордисток симментальской породы выведенных при различных типах подбора. *Молочно-мясное скотоводство*. 1985. 67. С. 35-37.
8. Соколенко И. П. Анализ племенного использования коров-рекордисток переяславского типа симментальской породы для повышения продуктивности стад. *Молочно-мясное скотоводство*. 1985. 66. С. 22-26.